

Hedensted:

God dialog om veje og kontraktformer

Hedensted Kommune har sat fokus på kontraktformer på vejområdet. Det har givet en god dialog mellem forvaltning og politikere og mere nuanceret indblik i betydningen af de forskellige kontraktformer på vejområdet.

Af ingeniør Helle Westphal, Hedensted Kommune og direktør Anders Hundahl, Asfaltindustrien

Hedensted Kommune har i 2015 sat fokus på funktionskontrakter. Konklusionen er, at dialogen mellem forvaltning og byråd lykkedes, fordi administrationen havde et solidt datagrundlag med velbeskrevne scenarier for de kommende års vejvedligeholdelse. Og fordi administrationen inviterede eksterne med i dialogen, der fremstod som objektive 3. partnere i forhold til såvel embedsmænd som politikere. Byrådet endte med at følge administrationens anbefaling om ikke at vælge funktionskontrakter nu.

Vejvedligeholdelse del af bosætningsstrategi

Hedensted Kommune ligger i Østjylland, har 46.000 indbyggere og et areal på 550 kvadratkilometer. Kommunen har knap 1.000 km. vej svarende til 5 mio. kvadratmeter med ca. 20 % beliggende i byområde. Vejene i kommunen er i relativt god stand, med et gennemsnitligt skadespoint på 1,67. Siden 2008 har Hedensted Kommune systematisk arbejdet med registrering af vejenes tilstand og beregning af nødvendige økonomiske midler for at vedligeholde vejene og bevare den investerede vejkapital. Udvalget for Teknik har løbende fået forelagt beregningerne i forbindelse med budgetlægning.

Sideløbende blev vejenes betydning og tilstand en del af kommunens bosætningsstrategi, hvilket medførte større fokus på vejene og forhøjelse af budgetterne til vejvedligeholdelse. En tendens man også ser i andre kommuner; f.eks. er Københavns Kommune optaget af at se velholdte veje som middel til kvarterløft.

Nyt byråd, nyt udvalg og ny rapport om vejene

Den nye byrådsperiode med nyt udvalg og byråd pr. 1. januar 2014 medførte en ny orientering om vejenes tilstand og handlemuligheder. Snakken i byrådet om funktionskontrakter blev intensiveret. Tendensen til at politikerne drøfter funktionskontrakter ses over hele landet. Kontraktformen er blevet så udbredt, at 20 % af alle kommunale veje i dag drives i funktionskontrakt.

Vejdirektoratet udarbejdede et notat "Kontraktformer", december 2013, og en strategirapport, "Vedligeholdelse af vejbelæggninger i Hedensted Kommune 2014-2018", februar 2014. Her fremgik det, af tal og tydelige grafer, hvad det ville koste at bevare vejkapitalen.

Politisk behandling og drøftelse af funktionskontrakt

I marts og august 2014 fik Udvalget for Teknik præsenteret strategirapporten for vejområdet med 3 scenarier for den fremtidige vedligeholdelse med tilhørende budgetbehov og notat med beskrivelse af de forskellige udbudsformer: Funktionskontrakt, partneringaftale og etårige udbud. Grundlaget var, at vejnettet i kommunen generelt var i god stand, men at der anbefaledes et kvalitetsløft på trafikveje og lokalveje i byområder. De kommende drøftelser kom til at dreje sig om, hvordan den langsigtede strategi skulle udmøntes – af administrationen selv, ved brug af funktionskontrakt(er) eller ved rammeaftaler.

Med udgangspunkt i materialet indstillede administrationen, at der fortsættes med traditionelt udbud. Udvalget besluttede dog at få spørgsmålet drøftet i de politiske grupper. Det førte til, at politikerne i forbindelse med budgetforhandlinger for 2015 ønskede at undersøge grundlaget for funktionskontrakter.

Man valgte konkret at afholde et to timers temamøde mellem byråd, administration og eksterne.

Temamødet blev afholdt i marts 2015. Administrationen indledte med en præsentation af vejenes rolle i forhold til øvrige kommunale målsætninger og strategier inden for bosætning, infrastruktur og erhvervsvenlighed. Dette førte til en diskussion af, hvordan man ønsker vejene vedligeholdt og hvilket mål man har med vejvedligeholdelsen.

Dernæst var der en gennemgang af Hedensted Kommunes vejnet herunder konklusioner fra Vejdirektoratets rapport. Gennemgangen lagde vægt på formidling af skadespoint understøttet af billeder af veje med forskellige skadespoint. Administrationen fremlagde også et beregnet budgetbehov ved fastholdelse af tilstandsniveau og ved forskellige forbedringer, herunder mulighed for udbud af op til 762 km veje på landet, der repræsenterer en værdi på 1 mia. kr. Asfaltindustrien gennemgik så de forskellige kontraktformers fordele og ulemper med fokus på funktionskontrakter. Konklusionen var, at funktionskontrakter ikke var det mirakelmiddel, man måske troede, og som en af politikerne konkluderede: Man får hvad vi betaler for – også med funktionskontrakter.

Endelig var der indlæg fra Skanderborg Kommune, der har erfaringer fra funktionsudbud og rammeaftale. Konklusionen herfra var, at der var generel tilfredshed med samarbejdet med entreprenøren, og at vejene har fået et løft. Der var generel stor tilfredshed med temamødet. Politikere var glade for de forskellige præsentationer og muligheden for debat og diskussion. Og det gav et mere nuanceret indblik i betydningen af de forskellige kontraktformer set i forhold til Hedensted Kommunes vejnet og de udfordringer, kommunen konkret står med. I juni 2015 drøftede Udvalget for Teknik de forskellige udbudsformer og indstillede til byrådet at fortsætte med etårige udbud. Samtidig var der forslag om at fastsætte anlægsbudget til vejvedligeholdelse for en længere periode. Byråd godkendte indstilling, dog ikke fastsættelse af særskilt anlægsbudget til vejene. Efterfølgende har byrådet besluttet, at der til den kommende kommuneplan skal udarbejdes en mobilitetsplan med et forventet fokus på bosætning og erhvervslivets behov.

Konklusion – objektive oplysninger vigtige

Det har været vigtigt at give politikerne objektive oplysninger om kommunens vejnet og forskellige kontraktformers mulighed for at løse de udfordringer, man står med i Hedensted Kommune. Det har i den forbindelse ikke været nok "blot" kigge på, hvad andre kommuner gør. Det har været vigtigt for administrationen, at kontraktform tager udgangspunkt i vejnettets og kommunens reelle, konkrete og dokumen-

terede behov. For at give et nuanceret beslutningsgrundlag og kunne påvirke den politiske diskussion, har det desuden været afgørende, at administrationen har haft mulighed for på et tidligt tidspunkt at investere store ressourcer i at få opbygget et solidt datagrundlag over det kommunale vejnet og investeringsbehov samt at få inddraget objektive 3. parter i dialogen.